

Mokymo paslaugų viešojo pirkimo-pardavimo sutartis Nr. 10-81/22

Vilnius, du tūkstančiai dvidešimt antrieji metai kovo mėnesio 30 diena

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, įstaigos kodas 188613242, registruota adresu J. Tumo-Vaižganto g. 2, 01108 Vilnius, atstovaujama ministerijos kanclerės [redacted] veikiančios pagal teisės aktų suteiktus įgaliojimus, toliau sutartyje vadinama „**Pirkėjas**“

ir

Viešojo įstaiga Arvydo švietimo ir mokymo centras, įstaigos kodas 225296420, registruota adresu: Tiltų g. 19-4, Vilnius, veikianti adresu: Kalvarijų g. 2-5, 09309 Vilnius, atstovaujama direktoriaus [redacted] veikiančio pagal įstatus, toliau sutartyje vadinama „**Paslaugų teikėjas**“,

toliau atitinkamai kartu/atskirai vadinamos „šalimis“/„šalimi“, susitarė ir sudarė šią mokymo paslaugų viešojo pirkimo-pardavimo sutartį (toliau vadinama „sutartimi“):

1. Sutarties dalykas

1.1. Šia sutartimi Paslaugų teikėjas įsipareigoja teikti Pirkėjo darbuotojų **hebrajų kalbos** individualaus mokymo paslaugas (toliau – paslaugos/mokymo paslaugos), o Pirkėjas įsipareigoja kokybiškai ir laiku suteiktas paslaugas priimti ir už jas apmokėti sutartyje nustatyta tvarka.

1.2. Sutartyje nustatytas kainos apskaičiavimo būdas - fiksuoto įkainio.

2. Šalių teisės ir įsipareigojimai

2.1. Paslaugų teikėjas įsipareigoja:

2.1.1. prirėikus, prieš prasidedant mokymo kursui, atlikti norinčių mokytis Pirkėjo darbuotojų hebrajų kalbos žinių lygio nustatymą. Šios paslaugos turi būti įskaičiuotos į mokymo paslaugų teikimo įkainį;

2.1.2. organizuoti hebrajų kalbos kursus pagal iš anksto su Pirkėju suderintą atitinkamo kalbos mokėjimo lygio mokymo programą ir užsiėmimų tvarkaraštį. Užsiėmimai turi vykti ne rečiau kaip du kartus per savaitę po 90-120 astronominių min. Esant poreikiui ir galimybėms, atsižvelgiant į mokymų dalyvių užimtumą, užsiėmimai gali trukti ilgiau ir vykti dažniau arba rečiau. Hebrajų kalbos mokymo programos trukmė – nuo 20 (dvidešimt) iki 40 (keturiasdešimt) akademinių valandų. Mokymus Paslaugų teikėjas įsipareigoja pradėti su Pirkėju suderinę mokymų tvarkaraštį;

2.1.3. mokyti kokybiškai, taikyti naujausią hebrajų kalbos mokymo metodiką;

2.1.4. Pirkėjui pateikus motyvuotą pranešimą, kad dėstytojas neatitinka dalyvio lūkesčių, Paslaugų teikėjas turi nedelsiant, bet ne vėliau nei per 10 (dešimt) darbo dienų pakeisti dėstytoją kitu, dėstytojui nustatytus kvalifikacinius reikalavimus atitinkančiu dėstytoju;

2.1.5. užtikrinti, kad paskirtas dėstytojas atitiktų šiuos reikalavimus:

2.1.5.1. turėtų aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą ir dėstoma hebrajų kalba turi būti viena iš pagrindinių studijuotų užsienio kalbų; jei siūlomas dėstytojas, kuriam hebrajų kalba yra gimtoji, jis turi turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą;

2.1.5.2. turėtų ne mažesnę kaip 1 (vienierių) metų darbo patirtį hebrajų kalbos suaugusiųjų mokymo srityje.

2.1.6. hebrajų kalbos mokymo programa turi sudaryti Pirkėjo darbuotojui galimybę mokytis ne tik bendrinės, bet ir specializuotos, profesinės (dalykinės, tarptautinių santykių, diplomatijos, viešojo administravimo sričių) hebrajų kalbos. Mokymo programa turi atitikti Pirkėjo darbuotojo profesinius poreikius. Kursų metu turi būti naudojama naujausia hebrajų kalbos mokymo metodika ir mokomoji medžiaga;

2.1.7. kursų metu aprūpinti kursų dalyvį vadovėliais ir/ar techninėmis (audio/video) mokymo priemonėmis ir/ar kita reikalinga mokymosi medžiaga. Pasibaigus kursams, vadovėliai, techninės (audio/video) mokymo priemonės ir kita mokymosi medžiaga, kuria naudojosi kursų dalyvis, grąžinama Paslaugų teikėjui;

2.1.8. Mokymo paslaugas teikti Vilniuje atitinkamai pirkėjo patalpose (J. Tumo-Vaižganto g. 2, Vilnius) ir/ar Paslaugų teikėjo patalpose. Pirkėjo pageidavimu paslaugos gali būti teikiamos ir nuotoliniu būdu naudojant kompiuterines programas, atitinkančias URM nustatytus kibernetinio saugumo reikalavimus;

2.1.9. mokymą kursų dalyviui baigti žinių įvertinimo testu;

2.1.10. Pirkėjo darbuotojui išduoti kalbos kursų baigimo pažymėjimą. Baigimo pažymėjimas išduodamas, jeigu kursų dalyvis lankė ne mažiau kaip 60 (šešiasdešimt) procentų užsiėmimų laiko ir gerai išlaikė baigiamąjį testą, surinkdamas ne mažiau kaip 70 (septyniasdešimt) procentų vertinimo vienetų;

2.1.11. pildyti dalyvio lankomumo žiniaraštį, sudaryti galimybę Pirkėjui tikrinti dalyvio lankomumą, susipažinti su studijuojama tema, mokymo programa ir jos vykdymu;

2.1.12. nedelsiant, bet ne vėliau kaip 1 (vieną) darbo dieną prieš numatomus pasikeitimus Pirkėjui ir kursų dalyviui pranešti apie visus mokymų grafiko, dėstytojų, laiko ir/ar kitus su mokymais susijusius pasikeitimus;

2.1.13. Pirkėjo prašymu per 5 (penkias) darbo dienas pateikti visą su mokymais susijusią medžiagą ir kitus dokumentus (dalyvio lankomumo žiniaraštis, grafikai, suvestinės ir kt.);

2.1.14. pasibaigus kalbos kursams, kartu su paslaugų perdavimo-priėmimo aktu Pirkėjui pateikti dalyvio lankomumo žiniaraščio ir išduoto pažymėjimo kopijas;

2.1.15. vykdyti kitus sutartyje ir teisės aktuose numatytus įsipareigojimus.

2.2. Pirkėjas įsipareigoja:

2.2.1. sudaryti sąlygas darbuotojui, besimokančiam hebrajų kalbos, lankyti užsiėmimus pagal suderintą tvarkaraštį;

2.2.2. sudaryti tinkamas darbo sąlygas dėstytojui, dėstančiam Pirkėjo patalpose;

2.2.3. informuoti Paslaugų teikėją apie bet kokias pastabas dėl teikiamų mokymo paslaugų kokybės ir savalaikiškumo;

2.2.4. už kokybiškai ir laiku suteiktas paslaugas atsiskaityti su Paslaugų teikėju sutartyje nustatyta tvarka;

2.2.5. vykdyti kitus sutartyje ir teisės aktuose numatytus įsipareigojimus.

2.3. Paslaugų teikėjas turi teisę:

2.3.1. sutartyje nustatyta tvarka gauti apmokėjimą už paslaugas;

2.3.2. kitas sutartyje ir teisės aktuose numatytas teises.

2.4. Pirkėjas turi teisę:

2.4.1. tikrinti mokymų dalyvio lankomumą, susipažinti su studijuojama tema, mokymo programa ir jos vykdymu;

2.4.2. reikalauti pakeisti dėstytoją, kai dėstytojas neatitinka mokymų dalyvio lūkesčių;

2.4.3. kitas sutartyje ir teisės aktuose numatytas teises.

2.5. Šalys įsipareigoja tvarkyti duomenis, reikalingus sutarčiai įgyvendinti, pagal 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) nuostatas.

3. Apmokėjimo už paslaugas tvarka

3.1. Mokymo paslaugos, nurodytos šios sutarties 1.1 punkte, apmokamos pagal šios sutarties 3.2 punkte nurodytą akademinės valandos įkainį ir mokymo programos trukmę.

3.2. Mokymo paslaugų įkainis:

Eil. Nr.	Paslaugos pavadinimas	Akademinių valandų įkainis, Eur*
1.	Hebrajų kalbos individualaus mokymo paslaugos	30,00

*Paslaugų teikėjas nėra pridėtinės vertės mokesčio mokėtojas.

3.3. Pirkėjas atsiskaito su Paslaugų teikėju tokia tvarka:

3.3.1. už paslaugas pagal šios sutarties 3.2 punkte nurodytą įkainį ir mokymo programos trukmę Pirkėjas sumoka Paslaugų teikėjui per 10 (dešimt) darbo dienų po to, kai šalys pasirašo suteiktų mokymo paslaugų perdavimo-priėmimo aktą ir pagal jį Paslaugų teikėjas pateikia Pirkėjui sąskaitą faktūrą.

3.3.2. Sąskaitos faktūros teikiamos tik elektroniniu būdu. Elektroninės sąskaitos faktūros, atitinkančios Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą, kurio nuoroda paskelbta 2017 m. spalio 16 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2017/1870 dėl nuorodos į Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą ir sintaksių sąrašą paskelbimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/55/ES (OL 2017 L 266, p. 19) (toliau – Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartas), teikiamos Pardavėjo pasirinktomis priemonėmis. Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standarto neatitinkančios elektroninės sąskaitos faktūros gali būti teikiamos tik naudojantis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis.

3.3.3. Paslaugų teikėjas įsipareigoja sąskaitos faktūros kopiją siųsti ir Pirkėjo elektroniniu paštu: mokymai@urm.lt.

3.3.4. mokymo paslaugos apmokamos iš Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos kvalifikacijos tobulinimo lėšų (išlaidų straipsnis 2.2.1.1.1.16, priemonė 14-002-12-01-01) arba kitų kvalifikacijos tobulinimui skirtų lėšų.

3.4. Pirkėjo vardu paslaugų perdavimo-priėmimo aktą bei sąskaitas faktūras turi teisę pasirašyti Personalo vadybos ir delegavimo departamento Vertinimo ir kvalifikacijos tobulinimo skyriaus vedėjas, o jo nesant – jį pavaduojantis asmuo.

3.5. Tuo atveju, kai Pirkėjo darbuotojas negali tęsti mokymosi ir baigti pradėto kurso dėl svarbių pateisinamų priežasčių (ilgalaikė komandiruotė, liga ar pan.), Pirkėjas informuoja Paslaugų teikėją raštu ir atsiskaito tik už faktiškai įvykusių užsiėmimų laiką.

4. Šalių atsakomybė ir sutarties nutraukimas

4.1. Šalys atsako už tai, kad sutartyje nustatyti įsipareigojimai būtų vykdomi kokybiškai ir laiku. Šalis, nevykdanti ar netinkamai vykdomi savo įsipareigojimus pagal šią sutartį, privalo atlyginti kitai šaliai visus pastarosios šalies dėl tokio nevykdymo ar netinkamo vykdymo patirtus nuostolius.

4.2. Jeigu Paslaugų teikėjas dėl savo kaltės vėluoja suteikti mokymo paslaugas, numatytas šios sutarties 1.1 punkte, Pirkėjo rašytiniu reikalavimu jis privalo mokėti 0,2 (dviejų dešimtųjų) procento dydžio delspinigius nuo atitinkamų turimų suteikti mokymo paslaugų vertės už kiekvieną uždelstą dieną.

4.3. Jeigu Pirkėjas dėl savo kaltės vėluoja atsiskaityti su Paslaugų teikėju, jis rašytiniu Paslaugų teikėjo reikalavimu privalo mokėti 0,2 (dviejų dešimtųjų) procento nuo laiku neapmokėtos sumos dydžio delspinigius už kiekvieną uždelstą dieną.

4.4. Jeigu Pirkėjas netenkina Paslaugų teikėjo teikiamų mokymo paslaugų kokybę, jis raštu informuoja apie tai Paslaugų teikėją, pareikšdamas motyvuotas pastabas bei nurodydamas terminą atsakyti į jas. Apsikeitus rašytiniais pranešimais, sutarties šalys surašo nesutarimų protokolą ir numato terminą trūkumams ištaisyti. Nesutarimų protokole turi būti nurodytos konkrečios sutarties sąlygos, kurios neįvykdytos ir pasiūlymai, kas turi būti pataisyta.

4.5. Jeigu Paslaugų teikėjas nevykdo įsipareigojimų taip, kaip nurodyta sutarties 2.1 punkte, neatsako į Pirkėjo pretenziją (sutarties 4.4 punktas) dėl mokymo paslaugų kokybės ir/arba atsisako pasirašyti nesutarimų protokolą ir/arba neištaiso mokymo paslaugų trūkumų per nesutarimų protokole nurodytą terminą, Pirkėjas įgyja teisę vienašališkai nutraukti sutartį ir nemokėti už suteiktas paslaugas ir/ar reikalauti iš Paslaugų teikėjo sumokėti 10 (dešimt) procentų nuo mokymo paslaugų vertės dydžio baudą už Paslaugų teikėjo sutartinių įsipareigojimų nevykdymą.

4.6. Iš Pirkėjo pusės už Sutarties vykdymą, Sutarties ir pakeitimų paskelbimą atsakinga Personalo vadybos ir delegavimo departamento Vertinimo ir kvalifikacijos tobulinimo skyriaus vyriausioji specialistė

5. Nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybės

5.1. Šalis nėra laikoma atsakinga už bet kokių įsipareigojimų pagal šią Sutartį neįvykdymą ar dalinį neįvykdymą, jeigu Šalis įrodo, kad sutartiniai įsipareigojimai neįvykdyti ar dalinai neįvykdyti dėl aplinkybių, kurių ji negalėjo kontroliuoti bei protingai numatyti Sutarties sudarymo metu ir kad negalėjo užskirsti kelio šių aplinkybių ar jų pasekmių atsiradimui.

5.2. Nenugalimos jėgos aplinkybėmis laikomos aplinkybės, nurodytos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.212 straipsnyje ir Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840 „Dėl Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms taisyklių patvirtinimo“. Nustatydamos nenugalimos jėgos aplinkybes Šalys vadovaujasi Nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybes liudijančių pažymų išdavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 222 „Dėl Nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybes liudijančių pažymų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Esant nenugalimos jėgos aplinkybėms, Šalys Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka yra atleidžiamos nuo atsakomybės už Sutartyje numatytų sutartinių įsipareigojimų neįvykdymą, dalinį neįvykdymą arba netinkamą įvykdymą, o įsipareigojimų vykdymo terminas pratęsiamas.

5.3. Šalis, prašanti ją atleisti nuo atsakomybės, privalo pranešti kitai Šaliai raštu apie nenugalimos jėgos aplinkybes nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 2 (dvi) darbo dienas nuo tokių aplinkybių atsiradimo ar paaiškėjimo, pateikdama įrodymus, kad ji ėmėsi visų pagrįstų atsargumo priemonių ir dėjo visas pastangas, kad sumažintų išlaidas ar neigiamas pasekmes, o taip pat pranešti galimą įsipareigojimų įvykdymo terminą. Pranešimo taip pat reikalaujama, kai išnyksta įsipareigojimų nevykdymo pagrindas.

5.4. Pagrindas atleisti šalį nuo atsakomybės atsiranda nuo nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradimo momento arba, jeigu laiku nebuvo pateiktas pranešimas, nuo pranešimo pateikimo momento. Jeigu šalis neinformuoja arba laiku neišsiunčia pranešimo, ji privalo kompensuoti kitai Šaliai žalą, kurią ši patyrė dėl nepateikto ar laiku nepateikto pranešimo.

6. Sutarties keitimo ir nutraukimo tvarka

6.1. Sutarties sąlygos Sutarties galiojimo laikotarpiu gali būti keičiamos nepažeidžiant Viešųjų pirkimų įstatymo 17 straipsnyje įtvirtintų principų ir tikslų bei vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsniu.

6.2. Visi šios Sutarties pakeitimai ir papildymai įsigalioja nuo jų pasirašymo kvalifikuotu elektroniniu parašu, o pakeitimus ir papildymus pasirašant rašytiniu parašu – ir patvirtinimo antspaudais bei užregistravimo dienos, jeigu juose nenumatyta vėlesnė įsigaliojimo data. Jeigu pakeitimai ir papildymai Šalių pasirašomi ne tą pačią dieną, laikoma, kad jie įsigalioja tą dieną, kai juos pasirašo kvalifikuotu elektroniniu parašu, o pakeitimus ir papildymus pasirašant rašytiniu parašu – ir patvirtina antspaudu bei užregistruoja antroji Sutarties Šalis.

6.3. Sutarties sąlygų keitimą gali inicijuoti kiekviena Šalis, pateikdama kitai Šaliai atitinkamą prašymą ir jį pagrindžiančius dokumentus. Šalis, gavusi tokį prašymą, privalo jį išnagrinėti per 10 (dešimt) kalendorinių dienų ir kitai Šaliai pateikti motyvuotą raštišką atsakymą. Šalių nesutarimo atveju sprendimo teisė priklauso Užsakovui. Sutarties sąlygų keitimas įforminamas Šalių rašytiniu sutarimu, kuris tampa neatskiriama Sutarties dalimi.

6.4. Sutartis gali būti nutraukta:

6.4.1. raštišku šalių susitarimu;

6.4.2. vienos iš šalių raštišku pranešimu, jei kita šalis nevykdo ar netinkamai vykdo savo įsipareigojimus pagal šią sutartį. Šiuo atveju apie sutarties nutraukimą privaloma pranešti kitai šaliai prieš 20 (dvidešimt) kalendorinių dienų. Pranešti apie sutarties nutraukimą šalys turi teisę tik po to, kai jos raštu pasiūlė kitai šaliai pašalinti pažeidimus ar įvykdyti prievolę per pasiūlyme nustatytą protingą terminą, kuris nėra trumpesnis nei 10 (dešimt) darbo dienų, tačiau šalis, gavusi tokį įspėjimą, per šį terminą pažeidimų nepašalino ar prievolės neįvykdė;

6.4.3. Pirkėjui, įspėjus Paslaugų teikėją prieš 14 (keturiolika) kalendorinių dienų, neatsisakant kitų savo teisių gynimo būdų, kai Paslaugų teikėjas yra likviduojamas, sustabdo ūkinę veiklą, jo atžvilgiu vykdomas bankroto procesas arba teisės aktų nustatyta tvarka susidaro analogiška situacija, taip pat kai keičiasi Paslaugų teikėjo organizacinė struktūra – juridinis statusas, pobūdis ar valdymo struktūra ir tai gali turėti įtakos tinkamam sutarties vykdymui. Paslaugų teikėjas įsipareigoja nedelsiant, bet ne vėliau nei per 5 (penkias) darbo dienas raštu informuoti Pirkėją apie jo atžvilgiu pradėtas minėtas procedūras ir/arba jos organizacinės struktūros keitimą;

6.4.4. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 90 straipsnyje nustatytais atvejais;

6.4.5. kitais šioje sutartyje ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytais pagrindais.

6.5. Nutraukdamos sutartį šalys privalo visiškai atsiskaityti viena su kita.

7. Baigiamosios nuostatos

7.1. Sutartis įsigalioja nuo jos pasirašymo dienos ir galioja iki visiško Šalių sutartinių įsipareigojimų įvykdymo, arba jos pasibaigimo kitais šioje Sutartyje ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytais atvejais, bet ne ilgiau nei pagal Sutartį suteiktų Paslaugų vertė pasiekia 1200 Eur be PVM. Mokymo paslaugos teikiamos nuo sutarties įsigaliojimo dienos iki 2022 m. rugpjūčio 31 d.

7.2. Bet koks ginčas, nesutarimas ar reikalavimas dėl šios sutarties vykdymo sprendžiamas šalių derybomis, o šalims per 20 (dvidešimt) kalendorinių dienų nuo vienos šalies rašytinio pranešimo kitai šaliai pradėti derybas gavimo dienos nesusitarus, ginčas perduodamas spręsti Lietuvos Respublikos teismui pagal Pirkėjo buveinės adresą, jeigu įstatymai nenumato išimtinio bylų teisingumo.

7.3. Paslaugų teikėjas be išankstinio raštiško Pirkėjo sutikimo neturi teisės perduoti tretiesiems asmenims jokių savo teisių ir/ar įsipareigojimų pagal šią sutartį.

7.4. Šioje sutartyje neaptartoms aplinkybėms taikomi Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai.

7.5. Visi pranešimai, informacija ir kitokia šioje sutartyje numatyta korespondencija turi būti daroma raštu ir siunčiama registruotu laišku, per kurjerį, faksu, elektroniniu paštu arba papildomai šalių nustatyta tvarka. Jei siunčiama per kurjerį, faksu ar elektroniniu paštu, gavimo data bus laikoma išsiuntimo diena, o jei siunčiama registruotu laišku – penkta darbo diena nuo išsiuntimo.

7.6. Šalys privalo ne vėliau kaip per 2 (dvi) darbo dienas viena kitą informuoti apie savo adreso ar fakso numerio, kitų rekvizitų pasikeitimą. Šalis, neįvykdžiusi šio reikalavimo, negali pareikšti pretenzijų ar atsikirtimų, kad kitos šalies veiksmai, atlikti pagal paskutinius jai žinomus duomenis, neatitinka sutarties sąlygų arba ji negavo pranešimų, siųstų pagal šiuos duomenis.

7.7. Ši sutartis sudaryta dviem vienodą teisinę galią turinčiais egzemplioriais lietuvių kalba, po vieną egzempliorių kiekvienai šaliai.

8. Kontaktiniai asmenys

8.1. Pirkėjo kontaktinis asmuo: Personalo vadybos ir delegavimo departamento Vertinimo ir kvalifikacijos tobulinimo skyriaus vyriausioji specialistė

8.2. Paslaugų teikėjo kontaktinis asmuo: pardavimų vadovė

9. Šalių rekvizitai ir jų parašai

Pirkėjas

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų
ministerija
Įstaigos kodas 188613242
J. Tumo-Vaižganto g. 2, 01108 Vilnius
„Swedbank“, AB
Banko kodas 73000
A. s. LT 98 7300 0100 7608 6644

Paslaugų teikėjas

Viešoji įstaiga Arvydo švietimo ir
mokymo centras
Įstaigos kodas 225296420
Kalvarijų g. 2-5, 09309 Vilnius
AB SEB bankas
Banko kodas 70440
A. s. LT 35 7044 0600 0033 4021

Ministerijos kanclerė

Direktorius